

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 1. 7. 2020
COM(2020) 277 final

2020/0132 (NLE)

Návrh

ODPORÚČANIE RADY,

**týkajúce sa mostu k pracovným miestam – posilnenia záruky pre mladých ľudí,
ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých
ľudí**

{SWD(2020) 124 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Návrh odporúčania Rady týkajúceho sa **mostu k pracovným miestam – posilnenia záruky pre mladých ľudí** je odpoveďou na politický záväzok predsedníčky Komisie Ursuly von der Leyenovej a bol avizovaný v oznámení s názvom Silná sociálna Európa pre spravodlivé transformácie zo 14. januára 2020¹. Predstavuje dôležitý príspevok k prebiehajúcej vykonávaniu **Európskeho piliera sociálnych práv**, ktorým sa posilňuje štvrtá zásada „aktívna podpora zamestnanosti“. Je súčasťou série opatrení navrhnutých Komisiou na podporu zamestnanosti mladých ľudí, ktoré sú prezentované v oznámení s názvom Podpora zamestnanosti mladých ľudí: most k pracovným miestam pre ďalšiu generáciu².

V roku 2013 bolo prijaté **odporúčanie Rady o zavedení záruky pre mladých ľudí** ako odpoveď na poslednú hospodársku krízu a ňou spôsobenú mieru nezamestnanosti mladých ľudí (vo veku od 15 do 24 rokov), ktorá dosiahla v EÚ veľmi vysokú priemernú úroveň 24,4 % a v niektorých členských štátoch viac ako 50 %. Okrem toho, že mladí ľudia boli nezamestnaní, 6,5 milióna mladých ľudí (vo veku od 15 do 24 rokov) nebolo zamestnaných, ani nebolo v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (ďalej len „NEET“).

Sedem rokov po zavedení sa **záruka pre mladých ľudí premietla do reality v celej EÚ, hoci problémy stále pretrvávajú**. Každý rok viac ako 3,5 milióna mladých ľudí dostane v rámci záruky pre mladých ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže. **Kľúčovým finančným zdrojom EÚ** na podporu realizácie záruky pre mladých ľudí je Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí na roky 2014 – 2020 (s celkovým príspevkom EÚ takmer 9 miliárd EUR³) spolu s dodatočnými investíciami z Európskeho sociálneho fondu. Miera nezamestnanosti mladých ľudí a miera mladých ľudí zo skupiny NEET sa značne znížila. Pred krízou spôsobenou pandémiou COVID-19 bola miera nezamestnanosti mladých ľudí (od 15 do 24 rokov) v priemere na úrovni 14,9 % v porovnaní s jej vrcholom v roku 2013, kedy dosiahla 24,4 %. Svoju úlohu určite zohral zlepšujúci sa makroekonomický kontext, nedávna štúdia však naznačuje, že záruka pre mladých spojená s európskym financovaním vytvorila príležitosti pre mladých ľudí a spustila štrukturálne reformy vo verejných službách zamestnanosti a vzdelávacích systémoch v členských štátoch.⁴

Pandémia ochorenia COVID-19 a jej hospodársky vplyv však ohrozia tento pozitívny vývoj. Hospodárska prognóza Komisie z jari 2020 naznačuje, že v roku 2020 dôjde k hospodárskemu poklesu v EÚ o 7,4 %, najhlbšej recesii v jej histórii, a pre mladých ľudí prichádzajúcich na trh práce v tomto čase bude ťažšie nájsť si prvé pracovné miesto⁵. Minulé krízy ukázali, že mladí ľudia sú pravdepodobne zasiahnutí najviac. Zvyčajne sú prepustení

¹ Oznámenie Komisie s názvom Silná sociálna Európa pre spravodlivé transformácie, COM(2020) 14 final.

² Oznámenie Komisie s názvom Podpora zamestnanosti mladých ľudí: most k pracovným miestam pre ďalšiu generáciu, COM(2020) 276 final.

³ Zahŕňa finančné prostriedky osobitne vyčlenené na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí a zodpovedajúcu zložku z ESF v súlade s článkom 22 nariadenia o Európskom sociálnom fonde – nariadenie (EÚ) č. 1304/2013.

⁴ Štúdia na hodnotenie podpory zamestnanosti mladých ľudí z ESF – záverečná správa, marec 2020.

⁵ Európska hospodárska prognóza z jari 2020. Inštitucionálny dokument 125, máj 2020. Európska komisia.

ako prví. Pracujú častejšie v neformálnom hospodárstve alebo v neštandardných formách zamestnania, v ktorých nemajú žiadnu, alebo majú len malú sociálnu ochranu. Sú nadmerne zastúpení v odvetviach zdevastovaných pandemiou (napr. cestovný ruch, ubytovacie služby, sezónna poľnohospodárska práca, veľkoobchodný a maloobchodný predaj, kde majú takisto nadmerné zastúpenie ženy), v ktorých nemusí existovať možnosť práce na diaľku. Okrem toho mnohí z nich stále trpia dôsledkami predchádzajúcej hospodárskej recesie a teraz im hrozí riziko, že ich znova zasiahne svetová hospodárska kríza.

Preto je v tejto chvíli dôležité posilniť záruku pre mladých ľudí, aby pomohla zmierniť vplyv krízy spôsobenej ochorením COVID-19 a zabrániť ďalšej kríze nezamestnanosti mladých ľudí. Návrh nadväzuje na **skúsenosti a poznatky získané počas siedmich rokov realizácie záruky pre mladých ľudí z roku 2013 a zohľadňuje meniace sa skutočnosti pracovného trhu, ako aj súbežne prebiehajúcu digitalizáciu a zelenú transformáciu.**

V rámci získaných poznatkov musí záruka pre mladých ľudí osloviť **širšiu cieľovú skupinu** a stať sa **inkluzívnejšou**. Súhrnné výsledky pre EÚ ukazujú, že systémy záruky pre mladých ľudí ako celok zatiaľ neoslovujú väčšinu mladých ľudí, ktorí sú NEET, a u mnohých registrovaných trvá získanie ponuky dlhšie než plánované štyri mesiace. Príliš veľa mladých ľudí má stále problémy vyjsť s peniazmi alebo čelí prekážkam v súvislosti so zamestnateľnosťou. Mnohí mladí ľudia, často zo znevýhodneného sociálno-ekonomického prostredia, nemajú prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave, alebo čelia prekážkam v súvislosti s prechodom zo školy do zamestnania. Zisky v oblasti zamestnanosti nie sú rovnomerne rozložené medzi členskými štátmi a regiónmi⁶ a niektoré skupiny mladého obyvateľstva sú neúmerne znevýhodnené (napr. mladí ľudia s nízkou úrovňou zručností, osoby žijúce vo vidieckych alebo vzdialených oblastiach⁷, mladí ľudia so zdravotným postihnutím, osoby s migrantským pôvodom⁸ alebo osoby patriace k rasovým a etnickým menšinám, ako sú napríklad Rómovia).

Hoci sa počet nezamestnaných mladých ľudí až do začiatku roka 2020 v priemere znižoval, **miera neaktívnych mladých ľudí sa vo väčšine členských štátov nemenila alebo sa dokonca zvýšila**. Na rozdiel od nezamestnaných mladých ľudí neaktívni mladí ľudia zamestnanie ani nehľadajú. Môže to byť napríklad z dôvodu choroby alebo prekážok, na ktoré narážajú kvôli zdravotnému postihnutiu, z dôvodu opatrovateľských povinností voči deťom alebo závislým dospelým osobám, ako aj z dôvodu iných osobných alebo rodinných povinností.

V priebehu týchto rokov sa medzi osobami NEET o niečo zvýšili **rodové rozdiely**. V priemere predstavoval tento rozdiel v roku 2013 v celej EÚ 3,2 percentuálneho bodu a do

⁶ Jednotlivo dosahujú niektoré členské štáty lepšie výsledky (napr. v desiatich krajinách je viac ako polovica mladých ľudí zo skupiny NEET vo veku 15 až 24 rokov zaregistrovaná v systéme záruky pre mladých ľudí). Rozdiely súvisia s rôznymi makroekonomickými podmienkami, inštitúciami trhu práce a výkonom systémov verejnej zamestnanosti, vzdelávania a sociálnej ochrany. Čiastočne môžu súvisieť aj so skutočnosťou, že národné systémy záruky pre mladých ľudí majú tendenciu sústreďovať sa na osoby NEET, ktoré je ľahšie osloviť a ktoré možno ľahšie aktivovať, a že údaje oznámené členskými štátmi nemusia zahŕňať všetkých mladých ľudí, ktorí dostávajú podporu. Okrem toho sú NEET rôznorodá skupina a situácia niektorých mladých ľudí z tejto skupiny sa rýchlo mení (obdobie medzi zamestnaniami alebo uspokojenie sa s prácou po ukončení štúdia).

⁷ Problematická je najmä situácia mladých ľudí z najvzdialenejších regiónov EÚ: tieto regióny majú oveľa vyššiu mieru nezamestnanosti mladých ľudí a NEET a horšie vyhliadky než zvyšok Európskej únie.

⁸ Podrobnejšie informácie a údaje o situácii mladých ľudí (vrátane mladých ľudí s migrantským pôvodom) na trhu práce v rôznych členských štátoch možno nájsť v pracovnom dokumente útvarov Komisie SWD(2020)124.

roku 2019 predstavoval 3,8 percentuálneho bodu⁹. Neaktivita je v radoch NEET takisto oveľa bežnejšia u žien¹⁰. V dôsledku toho sa bude posilňovať **rodový rozmer**. Cielené kampane na zvyšovanie informovanosti a komunikačné kampane môžu riešiť rodovú stereotypizáciu v mladom veku a podporovať mladé ženy, aby si vybrali zo širšej škály dráh vzdelávania a povolání. Mladé ženy možno podporiť formou poradenstva, profesijnej orientácie a mentorstva s cieľom uistiť sa, že si nielen uvedomujú svoj potenciál, ale rozumejú aj svojim právam. Zahŕňa to aj obhajobu a riešenie rodovej stereotypizácie pri voľbe vzdelávania a kariéry. V tejto súvislosti sú súčasťou prípravnej fázy odporúčania partnerov, ktorí poskytujú podporné sociálne služby, ako sú starostlivosť o deti, zdravotná starostlivosť a psychologická podpora.

V prípade **mladých ľudí so zdravotným postihnutím** je miera zamestnanosti značne nižšia než u mladých ľudí bez zdravotného postihnutia a rozdiely v zamestnanosti medzi mladými ľuďmi bez zdravotného postihnutia narastajú¹¹. Účasť mladých ľudí s telesným postihnutím na trhu práce môže podporiť inkluzívne vzdelávanie a odborná príprava, zabezpečenie dostupnosti a primeraného prispôsobenia, ako aj boj proti stereotypom súvisiacim s telesným postihnutím na pracovisku.

Demografia v Európe sa mení. V dôsledku starnutia obyvateľstva počet obyvateľov v mnohých vidieckych oblastiach v Európe klesá. Hoci dvojité transformácie môže prinášať príležitosti, nestane sa to automaticky a tieto príležitosti samy o sebe nemusia stačiť na to, aby prekonalí priepasť medzi mladými ľuďmi z vidieckych oblastí a ich rovesníkmi z mesta. Mladí ľudia žijúci vo vidieckych a/alebo vzdialených oblastiach, najmä tí, ktorí už čelia znevýhodneniu v iných oblastiach, budú vyžadovať cieľenú podporu, pričom sa bude musieť zlepšiť infraštruktúra a prístup k službám v týchto oblastiach. Tieto opatrenia poskytnú príležitosti v týchto oblastiach a pomôžu zabrániť úniku mozgov a úbytku obyvateľstva. Mladí ľudia žijúci v znevýhodnených mestských oblastiach súčasne čelia naďalej špecifickým prekážkam zabraňujúcim ich integrácii do trhu práce¹².

Okrem toho **sa mení svet práce**. Aktuálny vývoj, ako je automatizácia a digitalizácia výroby a služieb, naďalej pretvára trhy práce. Zmeny pracovných miest sú čoraz častejšie a mnohí mladí ľudia prechádzajú zo stavu zamestnanosti do stavu nezamestnanosti alebo neaktivity alebo uviaznu v neistých neštandardných formách zamestnania. Mladí ľudia sú nadmerne zastúpení v neštandardných zamestnaniach, ako je práca pre platformy alebo príležitostná práca na dohodu, v ktorých môže chýbať prístup k adekvátnej sociálnej ochrane. Okrem toho

⁹ Miera NEET je naďalej o 10 percentuálnych bodov vyššia u mladých ľudí narodených mimo EÚ v porovnaní s mladými ľuďmi narodenými v EÚ a miera NEET u mladých žien narodených mimo EÚ je viac ako dvojnásobná v porovnaní s mierou u žien narodených v EÚ. Pozri SWD (2017) 286 final/2, hodnotiaci tabuľka ukazovateľov integrácie Rómov (2011 – 2016). Miera 6- až 15-ročných Rómov navštevujúcich segregované triedy (kde „sú všetci spolužiaci Rómovia“) sa zvýšila z 10 na 15 %.

¹⁰ Zrejme to súvisí so skutočnosťou, že neaktívni NEET takisto zahŕňajú mladých ľudí s opatrovateľskými povinnosťami, ktorí sa starajú o deti alebo dospelé osoby, alebo mladých ľudí s inými osobnými alebo rodinnými povinnosťami, pričom ženy sú v tejto podskupine zvyčajne nadmerne zastúpené. Opatrovateľské povinnosti ako dôvod neaktivity sa vyskytujú viac ako päťkrát častejšie u žien (55,2 %) než u mužov (10,6 %).

¹¹ Podľa údajov SILC (štatistika o príjmoch a životných podmienkach) Akademického siete európskych expertov v oblasti zdravotného postihnutia (ANED) z roku 2016 bola miera zamestnanosti mladých ľudí so zdravotným postihnutím vo veku 20 až 29 rokov na úrovni takmer 45 %.

¹² Napríklad stigmatizácia spojená s konkrétnymi obytnými štvrťami, obmedzený prístup k verejným službám alebo obmedzená prítomnosť spoločností. Tieto prekážky sú väčšie, ak ľudia s migrantským pôvodom tvoria v týchto mestských oblastiach väčšinu, a priamo súvisia s výzvami, ktorým čelia v rámci systému vzdelávania.

mladým ľudom hrozí v porovnaní s inými skupinami väčšie riziko straty práce v dôsledku automatizácie, keďže na nástupných pozíciách je zvyčajne väčší podiel úloh, ktoré je možné automatizovať.

Nové príležitosti prinesie navyše aj rozsiahlejšia dvojité transformácia na **digitálnejšie a zelenšie hospodárstvo**, keďže v takýchto odvetviach budú pravdepodobne vznikáť pracovné miesta. To však vyžaduje, aby mali mladí ľudia tie správne zručnosti a prispôbili sa vyvíjajúcim sa požiadavkám pracovných miest. Očakáva sa, že narastie význam digitálnych zručností, zručností potrebných na zelenú transformáciu a mäkkých zručností, ako sú podnikateľské zručnosti a zručnosti v oblasti riadenia kariéry. Súčasná investícia do ľudskeho kapitálu mladých Európanov pomôže sociálnym trhovým hospodárstvám v Európe odolnej voči budúcim zmenám: aktívne, inovatívne a kvalifikované pracovné sily sú takisto predpokladom globálnej konkurencieschopnosti Európy.

V tomto kontexte je cieľom tohto návrhu **prepracovať politický rámec tak**, aby lepšie **podporil zamestnateľnosť mladých ľudí a zabránil ďalšej kríze nezamestnanosti mladých ľudí**. Na dosiahnutie týchto cieľov sa návrhom:

- zabezpečuje, aby **všetci mladí ľudia vo veku do 30 rokov** dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže, a to do štyroch mesiacov po strate zamestnania alebo ukončení formálneho vzdelávania. Tento **ambiciózny hlavný cieľ** záruky pre mladých ľudí je zachovaný, pričom **vekové rozpätie sa rozširuje** na mladých ľudí vo veku od 25 do 29 rokov.¹³
- Potvrdzuje sa tým, že prechod zo školy do zamestnania a udržateľná integrácia na trhu trvajú dlhšie z dôvodu meniacej sa povahy práce a požadovaných zručností. Návrh je aj v súlade s existujúcimi vnútroštátnymi postupmi: opatrenia a programy zamerané na mladých ľudí sú vo všeobecnosti dostupné pre mladých ľudí do 29 rokov a väčšina členských štátov už považuje mladých ľudí vo veku 25 – 29 rokov za cieľovú skupinu¹⁴. Takisto zohľadňuje skutočnosť, že počas hospodárskeho poklesu v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 môže značná časť mladých ľudí vo veku od 25 do 29 rokov prísť o zamestnanie a vyžadovať podporu,
- **rozištuje medzi dočasnými NEET** (často s vyšším vzdelaním, niekedy s pracovnými skúsenosťami, ktorí mohli byť prepustení z dôvodu pandémie COVID-19, alebo tí, ktorí prichádzajú na trh práce počas krízy po ukončení vzdelávania) a **dlhodobými NEET** (často zo zraniteľných skupín, s nízkou úrovňou dosiahnutého vzdelania, ktorí vyžadujú dodatočné úsilie). To umožňuje individuálnejší a cielenejší prístup pre obe skupiny, keďže u tej druhej je pravdepodobné, že bude potrebovať vyššiu mieru podpory,

¹³ Na základe priemerných hodnôt za rok 2019 a vzhľadom na skutočnosť, že väčšina členských štátov už prijala vekovú kategóriu od 15 do 29 rokov, sa absolútny počet NEET, na ktorých sa zameriava, zvyšuje približne z 8,2 milióna na 9,4 milióna, čo predstavuje približne len 14 % nárast.

¹⁴ Väčšina členských štátov spustila svoje vnútroštátne systémy záruky pre mladých v januári 2014. Po prijatí možnosti poskytnutej iniciatívou na podporu zamestnanosti mladých ľudí viaceré členské štáty rozšírili systém, a to buď od začiatku alebo postupne, tak, aby zahŕňal aj mladých ľudí vo veku od 25 do 29 rokov. V súčasnosti sa záruka pre mladých ľudí obmedzuje na mladých ľudí vo veku od 15 do 24 rokov len v Belgicku, Dánsku, Írsku, vo Francúzsku, v Luxembursku, Maďarsku, Holandsku, Rakúsku, Rumunsku a vo Švédsku. Vo zvyšných 17 členských štátoch je otvorená pre vekovú skupinu od 15 do 29 rokov.

- **dosahuje a aktivuje väčší počet mladých ľudí, najmä žien, bez ohľadu na prostredie, z ktorého pochádzajú,** a zabezpečuje, aby sa na nikoho nezabudlo. Dosiahne sa to pomocou zlepšených a cielenejších kampaní na zvyšovanie informovanosti a komunikačných kampaní, pričom sa budú riešiť aj problémy vo vidieckych alebo vzdialenejších oblastiach a problémy najzraniteľnejších sociálnych skupín,
- vyvíja úsilie na podporu mladých ľudí pri získavaní pracovných skúseností a rozvíjaní **správnych zručností pre meniaci sa svet práce,** najmä zručností relevantných pre zelenú a digitálnu transformáciu, ako aj tie zručnosti, ktoré odzrkadľujú potreby trhu práce. Preto je dôležité mladých ľudí náležite sprevádzať a poskytovať im poradenstvo o profesijných vyhliadkach a potrebách na trhu práce.

Keďže viac ako 90 % pracovných miest v dnešnej dobe už vyžaduje digitálne zručnosti, Komisia navrhuje hodnotiť digitálne zručnosti všetkých NEET, ktorí sa zaregistrujú, pomocou európskeho rámca digitálnych kompetencií (DigComp) a dostupných nástrojov na (seba)hodnotenie, čím sa zabezpečí, aby bola na základe identifikovaných nedostatkov **všetkým mladým ľuďom ponúknutá špecializovaná príprava na zlepšenie digitálnych zručností.**

Všeobecnejšie navrhuje **krátku a praktickú odbornú prípravu zameranú na potreby konkrétnych zručností mladých osôb** ako jeden z kľúčových aktivačných prvkov počas prípravnej fázy pred prijatím ponuky. Praktická odborná príprava môže byť krokom ku komplexnému kurzu odbornej prípravy, ukážkou zo sveta práce alebo doplnkom k existujúcemu vzdelávaniu alebo pracovnej skúsenosti pred začiatkom ponuky. Krátkodobou a neformálnou povahou sa takáto príprava, ktorou by sa nemalo predĺžiť obdobie štvormesačnej prípravnej fázy, odlišuje od samotnej ponuky,

- naďalej **podporuje zamestnateľnosť mladých ľudí z krátkodobého hľadiska** prostredníctvom viacerých opatrení: dočasné režimy skráteného pracovného času, ciele dotácie na mzdy a podpora samostatnej zárobkovej činnosti. Takisto by sa mala podporovať **učňovská príprava,** ktorá pripravuje mladých ľudí na zamestnanie, ktoré sú veľmi žiadané, a tak poskytuje stabilnú integráciu do trhu práce. Jej úloha musí byť počas hospodárskej recesie posilnená, aby mohlo viac mladých ľudí prijať takúto ponuku. Keďže u mladých ľudí s predčasne ukončenou školskou dochádzkou a mladých ľudí s nízkou úrovňou zručností existuje obzvlášť veľké riziko, že sa stanú dlhodobými NEET, mali by byť mladí ľudia navyše **podporovaní v tom, aby dokončili vzdelávanie a odbornú prípravu,** a tí, ktorí vzdelávanie a odbornú prípravu predčasne ukončili, by sa k nim mali vrátiť. V tomto prípade môžu byť užitočné menej formálne a flexibilnejšie formy vzdelávania a odbornej prípravy,
- zachováva **kvalita** ponúk tým, že sa prepájajú s Európskym pilierom sociálnych práv, európskym rámcom pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu, rámcom kvality pre stáže, ktoré sa vyvíjajú od roku 2013, čím sa zaisťuje napríklad prístup k sociálnej ochrane, primerané trvanie skúšobných lehôt, jasná písomná zmluva

alebo vymedzenie pracovného času a času odpočinku. Malo by to pomôcť tomu, aby boli prijaté ponuky z dlhodobého hľadiska stabilnejšie¹⁵,

- posilňuje **prevencia** nezamestnanosti a neaktivity mladých ľudí prostredníctvom lepšieho sledovania a systémov včasného varovania a súčasnej spolupráce aj so sektorom vzdelávania a mládežníckymi organizáciami,
- zlepšuje **monitorovanie a zber údajov** formou väčšieho zamerania na podporu po nástupe do zamestnania a výzvy na lepšie sledovanie mladých ľudí po prijatí ponuky s cieľom zabezpečiť ich udržateľnú integráciu do trhu práce.

Súčasný návrh zahŕňa **štyri fázy** (mapovanie, oslovenie, príprava a ponuka):

- Vo fáze **mapovania** sa hlbšie poznatky o cieľovej skupine NEET transponujú do špecifického zemepisného kontextu poskytovateľa služieb. Zámerom je identifikovať jednotlivých NEET, a najmä tých, ktorým hrozí, že sa stanú NEET. Pomocou partnerstiev a systémov včasného varovania môžu mladí ľudia dostať podporu ešte pred tým, ako sa stanú nezamestnanými alebo neaktívnymi, najmä ak sú stále v procese formálneho vzdelávania a odbornej prípravy.
- Vo fáze **oslovenia** sa nadviaže kontakt a buduje sa dôvera s jednotlivými NEET. Fáza oslovenia zahŕňa komplexnú komunikačnú stratégiu na zvýšenie informovanosti medzi osobami NEET o dostupnej podpore, v rámci ktorej sa venuje náležitá pozornosť rodovým stereotypom a špecifickým dodatočným prekážkam, aby sa oslovili znevýhodnené skupiny.
- **Prípravná fáza** prebieha od momentu počiatkovej registrácie v rámci zodpovednej služby po samotný začiatok ponuky. V tejto fáze nastáva zladžovanie potrieb a reakcií vytváraním prispôbovaných individualizovaných, celostných prístupov, ktoré môžu pokryť širokú škálu služieb v závislosti od situácie daného mladého človeka. Najdôležitejšie je to, že akčné plány zahŕňajú poradenstvo, profesijnú orientáciu a mentorstvo (vrátane odporúčaní širším partnerom) a prípadné dodatočné zvyšovanie úrovne zručností, pričom náležitá pozornosť sa v nich venuje rodovým stereotypom a špecifickým stereotypom súvisiacim so zraniteľnou mládežou.
- Štvrtou a záverečnou fázou je samotný začiatok **ponuky** zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže. To predstavuje odchod z uvedeného systému.
- **Súlad s existujúcimi predpismi v tejto oblasti politiky**

Tento návrh je v súlade s existujúcimi politikami v oblasti zamestnania a zručností a nadväzuje na ne.

Ako súčasť Plánu obnovy pre Európu¹⁶ poskytne nástroj Next Generation EU prostredníctvom **Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti** (navrhovaných 560 mld. EUR) a **REACT-EU** (navrhovaných 55 mld. EUR) dodatočnú finančnú podporu na

¹⁵ Hoci dostupné údaje o výsledkoch sú stále neúplné (v pätine prípadov, 20 %, je dôvod ukončenia neznámy), odhaľujú povzbudivé výsledky: v priemere je šesť mesiacov po ukončení záruky pre mladých ľudí viac ako polovica mladých ľudí stále zamestnaná, v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy a tieto výsledky sa časom nemenia (12 a 18 mesiacov po ukončení).

¹⁶ Oznámenie Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie, COM(2020) 456 final, a oznámenie Rozpočet EÚ umožňujúci realizáciu plánu obnovy Európy, COM(2020) 442 final.

opatrenia v oblasti zamestnanosti mladých ľudí. Tieto snahy doplní vo finančnom období 2021 – 2027 Európsky sociálny fond plus, a to navrhovaným rozpočtom 86 miliárd EUR. ESF+ podporí celú škálu opatrení zameraných na zamestnanosť, vzdelávanie a odbornú prípravu, ktoré sú zahrnuté do tohto návrhu. Európsky fond regionálneho rozvoja takisto prispeje investíciami do vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré budú odolné voči budúcim zmenám a prepojené s digitalizáciou a zelenou transformáciou. Členské štáty budú môcť pri príprave a implementácii štrukturálnych reforiem získať podporu aj z Nástroja technickej podpory, najmä v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj politik zameraných na trh práce.

V rámci **usmernení pre politiky zamestnanosti** členských štátov¹⁷ z roku 2019 sa členské štáty vyzývajú, aby naďalej riešili nezamestnanosť mladých ľudí a problematiku NEET spojenú s mladými ľuďmi aj úplnou realizáciou záruky pre mladých ľudí.

V odporúčaní Rady z 22. mája 2018 o **kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie**¹⁸ sa členské štáty vyzývajú, aby podporovali rozvíjanie základných digitálnych zručností a zvyšovali úroveň digitálnych kompetencií celého obyvateľstva. V **oznámení Komisie o akčnom pláne digitálneho vzdelávania**¹⁹ sa uvádza 11 opatrení na obdobie troch rokov (2018 – 2020), ktorých cieľom je pomôcť členským štátom lepšie využívať digitálne technológie na výučbu a učenie sa, rozvíjať digitálne kompetencie a digitálne zručnosti a zdokonaľiť vzdelávanie analýzou a predikciou údajov. Okrem toho sa v odporúčaní Rady z 19. decembra 2016 s názvom **Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých**²⁰ odporúča, aby ľudia s nízkou úrovňou zručností, vedomostí a kompetencií dostali príležitosť na nadobudnutie minimálnej úrovne zručností. Predkladaný návrh bude dopĺňať tento prístup tak, že mladým ľuďom ponúkne ciele a prispôbené cesty zvyšovania úrovne zručností.

V odporúčaní Rady z 15. februára 2016 týkajúcom sa **integrácie dlhodobo nezamestnaných do trhu práce**²¹ sa odporúča, aby členské štáty poskytli osobitnú pomoc dlhodobo nezamestnaným. Návrh doplní tento prístup predchádzaním dlhodobej nezamestnanosti mladých ľudí.

V **oznámení Komisie s názvom Akčný plán pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín z roku 2016**²² sa pripomenul zásadný význam včasnej aktivácie a intervencie u zraniteľných mladých ľudí zo skupiny NEET vrátane mladých štátnych príslušníkov tretích krajín s cieľom zabezpečiť ich rýchlu integráciu do vzdelávania, učňovskej prípravy, stáží alebo trhu práce.

Odporúčanie Rady z 10. marca 2014 o **rámci kvality pre stáže**²³ ponúka usmernenie k poskytovaniu kvalitných stáží. Okrem toho v odporúčaní Rady z 15. marca 2018 týkajúcom sa **európskeho rámca pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu**²⁴ sa stanovuje 14 kľúčových kritérií, ktoré by členské štáty a zainteresované strany mali použiť na vývoj kvalitnej a účinnej

¹⁷ Prijaté Radou v jej rozhodnutí 2019/1181 z 8. júla 2019, najmä v usmernení 6.

¹⁸ Ú. v. EÚ C 189, 4.6.2018, s. 1 – 13.

¹⁹ Oznámenie Komisie o akčnom pláne digitálneho vzdelávania, COM(2018) 22 final.

²⁰ Ú. v. EÚ C 484, 24.12.2016, s. 1 – 6.

²¹ Ú. v. EÚ C 67, 20.2.2016, s. 1 – 5.

²² Oznámenie Akčný plán pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín COM(2016) 377 final.

²³ Ú. v. EÚ C 88, 27.3.2014, s. 1 – 4.

²⁴ Ú. v. EÚ C 153, 2.5.2018, s. 1 – 6.

učňovskej prípravy. V návrhu sa spájajú ponuky stáží a učňovskej prípravy s kritériami kvality stanovenými v týchto odporúčaní Rady.

V odporúčaní Rady z 20. decembra 2012 o **potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia** sa²⁵ boli členské štáty vyzvané, aby zaviedli opatrenia na potvrdzovanie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa. Návrh bude dopĺňať tento prístup podporou potvrdzovania neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.

V odporúčaní Rady z 28. júna 2011 o **politikách na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky**²⁶ sa stanovuje rámec pre spojené a komplexné politiky týkajúce sa predčasného ukončovania školskej dochádzky založené na dôkazoch. Fáza „mapovania“ v rámci tohto návrhu vrátane účinných partnerstiev a systémov včasného varovania na tento rámec úzko nadväzuje.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

V oznámení Komisie s názvom **Správny čas pre Európu: náprava škôd a prípravy budúcnosti pre ďalšie generácie**²⁷ sa zdôrazňuje, že plán obnovy EÚ musí viesť k vytvoreniu udržateľnejšej, odolnejšej a spravodlivejšej Európy pre ďalšiu generáciu, a podporuje zrýchlenie dvojitej zelenej a digitálnej transformácie. Navrhuje sa v ňom nový **Mechanizmus na podporu obnovy**, ktorý podporí členské štáty pri realizácii investícií a reforiem, ktoré sú nevyhnutné pre udržateľnú obnovu. V rámci novej iniciatívy **REACT-EU** sa členským štátom poskytne navýšenie prostriedkov na podporu súdržnosti. Podporia sa ňou zamestnanci a zraniteľné skupiny, opatrenia v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, malé a stredné podniky, zdravotnícke systémy, zelená a digitálna transformácia a bude dostupná pre všetky odvetvia. Súčasný návrh poskytne informácie na účely týchto investícií posilnením zamestnateľnosti mladých ľudí.

Európska zelená dohoda²⁸ je nová stratégia rastu EÚ, ktorej cieľom je transformovať EÚ na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom efektívne využívajúcim zdroje, ktoré bude mať do roku 2050 nulovú bilanciu emisií skleníkových plynov, pričom jeho rast bude oddelený od využívania zdrojov. Dohoda stavia udržateľnosť, ako aj blaho občanov do centra našich aktivít. V **akčnom pláne pre obehové hospodárstvo**²⁹ zameranom na čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu sa stanovujú opatrenia na dosiahnutie úplnej nezávislosti rastu od využívania zdrojov okrem iného zdôraznením potreby získavania správnych zručností, a to aj prostredníctvom odborného vzdelávania a prípravy. Transformácia na čisté a obehové hospodárstvo je príležitosťou na rozšírenie udržateľnej hospodárskej činnosti, ktorá vytvára pracovné miesta, a tým podporuje obnovu. Vzhľadom na to, že ekologizácia hospodárstva v mnohých smeroch určuje požiadavky na zručnosti, je mimoriadne dôležité zaviesť politiky, ktoré podporia mladých ľudí vo využívaní týchto nových príležitostí. Návrh bude dopĺňať tento prístup podporovaním zručností potrebných pre zelené hospodárstvo.

²⁵ Ú. v. EÚ C 398, 22.12.2012, s. 1 – 5.

²⁶ Ú. v. EÚ C 191, 1.7.2011, s. 1 – 6.

²⁷ Oznámenie Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie, COM(2020) 456 final.

²⁸ Oznámenie Komisie Európska zelená dohoda, COM(2019) 640 final.

²⁹ Oznámenie Komisie Kruh sa uzatvára – Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo, COM(2015) 614 final.

Príležitosti a výzvy spojené s prebiehajúcou digitalizáciou a politická reakcia Európy boli načrtnuté v stratégii **Utváranie digitálnej budúcnosti Európy**³⁰, v ktorej sa zdôrazňuje potreba investovať do vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj do digitálnych zručností pre všetkých Európanov. Komisia prijala **novú priemyselnú stratégiu pre Európu**³¹ na podporu priemyslu s cieľom stimulovať konkurencieschopnosť Európy v čase zvyšujúcej sa globálnej konkurencie, ako aj zabezpečiť jej vedúcu pozíciu v dvojitej zelenej a digitálnej transformácii. Veľký dôraz sa kladie na uvoľňovanie investícií, inovácií a zručností potrebných na dvojitú transformáciu. Dvojitá transformácia prinesie pracovné príležitosti, ktoré budú takisto užitočné pri realizácii súčasného návrhu.

V **Stratégii pre MSP pre udržateľnú a digitálnu Európu**³² sa zdôrazňuje skutočnosť, že čoraz väčší počet MSP naráža na problémy pri hľadaní zamestnancov s potrebnými zručnosťami. Nedostatok zručností je zvlášť kritický v oblasti digitalizácie a nových technológií. V stratégii sa zdôrazňuje, že EÚ môže ďalej pomáhať pri riešení týchto výziev uľahčovaním prístupu k odbornej príprave a poskytovaním podpory pri zosúladovaní dopytu po talentoch zo strany MSP s ponukou na trhu práce. Podnikateľské vzdelávanie a odborná príprava, ktoré zlepšujú podnikateľské znalosti a zručnosti, zohrávajú kľúčovú úlohu pri prispôsobovaní MSP potrebám jednotného trhu. Návrh bude dopĺňať tento prístup. Mladým ľuďom môže byť poskytnuté prípravné školenie zamerané na zlepšenie ich podnikateľských zručností pomocou nástrojov a modulov vyvinutých v rámci podnikateľských kompetencií (EntreComp).

Spoločná poľnohospodárska politika podporuje mladých ľudí, ktorí by chceli pôsobiť v poľnohospodárskom sektore, a mladých ľudí, ktorí začínajú činnosť vo vidieckych oblastiach. Mladým ľuďom poskytuje odbornú prípravu, poradenské služby, podporu pri zakladaní podniku a investičnú podporu. Rozmer týkajúci sa zručností, najmä podnikateľských zručností, ktorý je súčasťou tohto návrhu, bude dopĺňať tento prístup.

Okrem toho je cieľom **európskej stratégie pre rodovú rovnosť**³³ odstrániť rodové rozdiely na trhu práce a zvýšiť účinný prístup k spravodlivo zaplatenej kvalitnej a udržateľnej práci pre ženy.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Návrh je založený na článku 292 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), podľa ktorého Rada prijíma odporúčania na návrh Komisie, v spojení s článkom 149, v ktorom sa predpokladajú motivačné opatrenia určené na podporu opatrení členských štátov v oblasti zamestnanosti.

V hlave IX ZFEÚ sa vymedzujú právomoci EÚ, pokiaľ ide o politiky zamestnanosti, najmä v článku 145 o rozvoji koordinovanej stratégie zamestnanosti a článku 147 o prispievaní k vysokej úrovni zamestnanosti podporovaním a dopĺňaním opatrení členských štátov. Slabé výsledky pracovného trhu na vnútroštátnej úrovni týkajúce sa nezamestnanosti a neaktivity mladých ľudí môžu mať negatívny hospodársky vplyv a oslabovať sociálnu

³⁰ Oznámenie Komisie Formovanie digitálnej budúcnosti Európy, COM(2020) 67 final.

³¹ Oznámenie Komisie Nová priemyselná stratégia pre Európu, COM(2020) 102 final.

³² Oznámenie Komisie Stratégia pre MSP pre udržateľnú a digitálnu Európu, COM(2020) 103 final.

³³ Oznámenie Komisie Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025, COM(2020) 152 final.

a hospodársku súdržnosť naprieč EÚ, a to aj vtedy, keď sa slabé výsledky týkajú hlavne podskupín populácie NEET, ktoré sa nachádzajú v zraniteľnej situácii.

Tento návrh bude preto prispievať k cieľom Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ), a to najmä podporou plnej zamestnanosti, nediskriminácie, rovnosti medzi ženami a mužmi, sociálneho začlenenia a sociálnej súdržnosti (článok 3 ZEÚ).

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

EÚ má v rámci svojej práce na vývoji stratégie zamestnanosti právomoc koordinovať a povzbudzovať spoluprácu a podporovať opatrenia členských štátov. Popri rešpektovaní právomocí členských štátov dodáva návrh tejto ambícii konkrétny obsah najmä využitím skúseností zo siedmich rokov realizácie záruky pre mladých ľudí. Cieľom návrhu je zlepšiť realizáciu existujúcich systémov záruky pre mladých ľudí v členských štátoch v nadväznosti na úspešné postupy a získané poznatky. Pokračujúce zasahovanie EÚ v boji proti nezamestnanosti a neaktivite mladých ľudí založené na účinnejšom a inkluzívnejšom politickom rámci, ktorý je odolný voči budúcim zmenám, by malo členským štátom poskytnúť lepšie politické usmerňovanie a môže prispieť k zvyšovaniu miery aktivity a zvyšovaniu úrovne zručností pracovnej sily v EÚ, pričom sa predídne veľmi vysokým hospodárskym a spoločenským nákladom na mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy.

Tento návrh takisto pomôže členským štátom čo najlepšie využiť ESF+ pri riešení nezamestnanosti a neaktivity mladých ľudí.

V súlade so zásadou subsidiarity sa v tomto návrhu uvádzajú odporúčania na zlepšenie realizácie systémov záruky pre mladých ľudí jednotlivých členských štátov pri plnom rešpektovaní právomocí členských štátov v oblasti zamestnanosti, ako aj ich vnútorného rozdelenia právomocí. V návrhu sa uznáva, že odlišná situácia v jednotlivých členských štátoch (alebo na regionálnej alebo miestnej úrovni) môže viesť k rozdielnym spôsobom vykonávania týchto odporúčaní.

- **Proporcionalita**

Navrhované opatrenia sú primerané z hľadiska sledovaného cieľa. Návrhom sa podporujú systémy záruky pre mladých ľudí zavedené členskými štátmi a dopĺňajú snahy členských štátov v oblasti nezamestnanosti a neaktivity mladých ľudí. Navrhované kroky rešpektujú postupy členských štátov a rozmanitosť systémov. Zohľadňujú diferencovaný prístup, ktorý odzrkadľuje odlišnú hospodársku, finančnú a sociálnu situáciu jednotlivých členských štátov, rozdielne podmienky na trhoch práce a rôznorodosť situácií, ktoré vedú k nezamestnanosti a neaktivite mladých ľudí. Uznáva sa v nich, že odlišné vnútroštátne, regionálne alebo miestne podmienky by mohli viesť k rozdielnemu vykonávaniu navrhovaného odporúčania.

Výber nástroja

Navrhovaným nástrojom je návrh odporúčania Rady, v ktorom sa rešpektujú zásady subsidiarity a proporcionality. Vychádza z existujúceho práva Európskej únie a je v súlade s typom dostupných nástrojov na prijatie krokov v oblasti zamestnanosti na úrovni Európskej únie. Ako právny nástroj signalizuje záväzok členských štátov voči opatreniam stanoveným v tomto odporúčaní a poskytuje silný politický základ pre spoluprácu na úrovni Európskej únie v tejto oblasti pri plnom rešpektovaní právomocí členských štátov v oblasti politiky zamestnanosti. Po jeho prijatí sa odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí zruší.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Ako bolo vysvetlené, tento návrh nadväzuje na odporúčanie Rady z roku 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí³⁴. Od roku 2014 je vykonávanie odporúčania monitorované v kontexte **európskeho semestra**. Preskúmania vykonávania sa v prípade všetkých členských štátov vykonávajú v rámci Výboru pre zamestnanosť každé dva roky. Okrem toho sa každoročne vykonáva kvantitatívne monitorovanie vnútroštátnych systémov na základe spoločne dohodnutého rámca ukazovateľov³⁵. Koordinátori záruky pre mladých ľudí zo všetkých členských štátov sa pravidelne stretávajú, aby diskutovali o pokroku vo vykonávaní, prebiehajúcich politických reformách a príslušných projektoch, a zapájajú sa do činností vzájomného učenia.

Okrem toho sa začiatkom roka 2020 uskutočnili špecifické konzultačné činnosti, ktoré boli zamerané na zainteresované strany úzko zapojené do navrhovania a realizácie záruky pre mladých ľudí alebo na tie, ktoré z nej ťažia. Hoci všetky konzultácie sa uskutočnili pred pandémiou ochorenia COVID-19 a hospodárskym poklesom, ktorý nasledoval, príspevky sa zameriavali na štrukturálne aspekty, a preto sú stále relevantné pre posilnenie záruky pre mladých ľudí³⁶.

Návrh vo veľkej miere odráža názory zozbierané počas cielených konzultácií. Všetky konzultované zainteresované strany okrem zamestnávateľov, ktorí obhajovali užšie nadviazanie na vykonávanie existujúceho odporúčania Rady, boli za posilnenie záruky pre mladých ľudí, a to navrhnutím nového odporúčania Rady.

Všetky zainteresované strany vyzývali na zlepšenie „kvality“ návrhov, pričom navrhovali rôzne prístupy, na ktoré návrh reaguje zosúladením návrhov s existujúcimi štandardmi a zásadami kvality. Takisto odráža konsenzus o potrebe posilniť integrovaný prístup založený na partnerstve viacerých zainteresovaných strán.

- **Získavanie a využívanie odborných znalostí**

Okrem použitia výsledkov konzultácií sa návrh zakladá na širokej škále správ a štúdií, ako aj na odborných znalostiach získaných počas činností partnerského učenia a stretnutí koordinátorov záruky pre mladých ľudí.

Každoročne sa vykonáva kvantitatívne monitorovanie vnútroštátnych systémov záruky pre mladých ľudí na základe spoločne dohodnutého rámca indikátorov. Makroekonomické ukazovatele založené na údajoch z výberového zisťovania pracovných síl EÚ (VZPS) sa využívajú na monitorovanie všeobecnej situácie mladých ľudí na trhu práce, a preto nepriamo aj na monitorovanie vplyvu záruky pre mladých ľudí a iných opatrení, ktorými sa predchádza

³⁴ Ú. v. EÚ C 120, 26.4.2013, s. 1 – 6.

³⁵ <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=17424&langId=en>.

³⁶ Podrobné výsledky a cielené konzultácie s členskými štátmi a kľúčovými zainteresovanými stranami sú opísané v súhrnnej správe, ktorá je súčasťou sprievodného pracovného dokumentu útvarov Komisie, ktorý sa uverejňuje paralelne so súčasným návrhom.

tomu, aby sa mladí ľudia stali NEET. Ukazovatele vykonávania a nadväzujúceho sledovania (dlhodobý výstup) sa odvíjajú od administratívnych údajov, ktoré každoročne poskytujú členské štáty. Zakladajú sa na údajoch o počte mladých ľudí, ktorí sú registrovaní v systémoch záruky pre mladých ľudí (ako dlho zostávajú registrovaní, kam idú, keď sú vyradení z registrácie, a kde sa nachádzajú určitú dobu po vyradení). Ukazovatele vykonávania merajú priamy vplyv realizácie záruky pre mladých ľudí, zatiaľ čo ukazovatele nadväzujúceho sledovania sa používajú na meranie udržateľnosti integrácie do trhu práce po poskytnutí ponuky v rámci záruky pre mladých ľudí.

Okrem toho sa koordinátori záruky pre mladých ľudí zo všetkých členských štátov pravidelne stretávajú, aby diskutovali o pokroku a výzvach spojených s realizáciou, prebiehajúcimi politickými reformami a relevantnými projektmi. Takisto sa zapájajú do činností vzájomného učenia. Skúsenosti a hodnotenia z vykonávania na vnútroštátnej úrovni prispeli k súborom správ zverejneným v roku 2018. Európska sieť verejných služieb zamestnanosti (európska sieť VSZ) pravidelne podáva správy o svojej kapacite v súvislosti s realizáciou záruky pre mladých ľudí prostredníctvom dvojročných hodnotiacich správ. Aspekt financovania EÚ sa podrobne monitoruje prostredníctvom monitorovacích výborov ESF a výročných správ o vykonávaní a pravidelne sa hodnotí.

- **Posúdenie vplyvu**

Účelom navrhovaného nástroja – odporúčania Rady – je ponúknuť usmernenie k realizácii systémov záruky pre mladých ľudí, pričom sa však členským štátom ponecháva flexibilita pri navrhovaní a vykonávaní opatrení. Posúdenie vplyvu preto nie je potrebné.

Komplexný pracovný dokument útvarov Komisie³⁷ zahŕňa prehľad najdôležitejších poznatkov vyplývajúcich z dôsledkov predchádzajúcej hospodárskej recesie a komplexné zhrnutie poznatkov z realizácie záruky pre mladých ľudí na roky 2013 – 2020. Tieto poznatky vychádzajú z veľkého množstva monitorovacích a hodnotiacich úloh na úrovni EÚ, ale takisto aj zo spätnej väzby získanej počas cielených konzultácií na začiatku roka 2020, keď Európska komisia oslovila okrem iných občiansku spoločnosť, sociálnych partnerov, vnútroštátne zainteresované strany a samotných mladých ľudí. Spoločne sa tieto poznatky premietajú do viacerých opatrení podrobne opísaných v tomto návrhu.

Komisia zhodnotila opatrenia zamerané na zamestnanosť mladých ľudí financované z Európskeho sociálneho fondu a iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí. Výsledky hodnotenia a prípravná práca na hodnotenie vykonaná v roku 2018 boli zohľadnené pri príprave tohto návrhu.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Neuplatňuje sa.

- **Základné práva**

Neuplatňuje sa.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Toto odporúčanie nevyžaduje dodatočný rozpočet EÚ ani ľudské zdroje.

³⁷ Pracovný dokument útvarov Komisie, ktorý sa uverejňuje paralelne so súčasným návrhom.

5. ĎALŠIE PRVKY

• Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

Navrhuje sa, aby Komisia naďalej monitorovala realizáciu záruky pre mladých ľudí v spolupráci s členskými štátmi v kontexte európskeho semestra. Preskúmania všetkých členských štátov by sa mali vykonávať každé dva roky v rámci Výboru pre zamestnanosť. Každoročne by sa malo vykonávať kvantitatívne monitorovanie vnútroštátnych systémov záruky pre mladých ľudí na základe spoločne dohodnutého rámca ukazovateľov. Okrem toho by sa koordinátori záruky pre mladých ľudí zo všetkých členských štátov mali naďalej pravidelne stretávať, aby diskutovali o pokroku a výzvach vo vykonávaní, prebiehajúcich politických reformách a príslušných projektoch, a zapájať sa do činností vzájomného učenia.

• Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)

Neuplatňuje sa.

• Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

V bode 1 sa aktualizuje hlavný cieľ rozšírením vekovej kategórie na osoby vo veku 25 – 29 rokov. Tým sa návrh stáva inkluzívnejší a zohľadňuje skutočnosť, že počas hospodárskeho poklesu v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 môže väčšia časť mladých ľudí vo veku od 25 do 29 rokov prísť o zamestnanie a vyžadovať podporu.

V bodoch 2 až 4 sa členským štátom odporúča, aby posilnili systémy mapovania a prevenciu pomocou sledovania a systémov včasného varovania.

Body 5 až 7 obsahujú odporúčania pre členské štáty týkajúce sa zvyšovania informovanosti a zamerania komunikácie a zintenzívnenia osločovania zraniteľných skupín. To by sa mohlo dosiahnuť využitím vhodných informačných kanálov zameraných na mladých ľudí a používaním rozpoznateľného vizuálneho štýlu na komunikačné účely.

Body 8 až 11 obsahujú odporúčania pre členské štáty týkajúce sa profilovania, poradenstva, profesijnej orientácie a mentorstva. Členské štáty sa vyzývajú, aby zlepšili nástroje na profilovanie a preverovanie a individualizované akčné plány, ktoré zohľadňujú preferencie a motiváciu, prekážky a nevýhody, ako aj dôvody nezamestnanosti alebo neaktivity mladej osoby.

Body 12 a 13 obsahujú odporúčania pre členské štáty týkajúce sa zlepšovania digitálnych zručností pomocou prípravných školení a potvrdzovania vzdelávacích výstupov. Členským štátom sa dôrazne odporúča, aby ohodnotili digitálne zručnosti všetkých NEET, ktorí sú zaregistrovaní v rámci záruky pre mladých ľudí, a aby zabezpečili, že všetkým mladým ľuďom bude ponúknutá špecializovaná príprava zameraná na zlepšenie digitálnych zručností.

V bode 14 sa členské štáty vyzývajú, aby sa postarali o to, že prípravná fáza umožní zvyšovanie úrovne zručností a rekvifikáciu zameranú na zručnosti potrebné na meniacom sa trhu práce a zručnosti potrebné na zelenú transformáciu, ako aj podnikateľské zručnosti a zručnosti v oblasti riadenia kariéry.

V bodoch 15 až 19 sa členským štátom odporúča, aby využívali ciele a dobre navrhnuté stimuly pre zamestnanosť a startupy, zosúladiť ponuku so štandardmi pre kvalitu a rovnosť a rozšírili podporu po nástupe do zamestnania.

Body 20 až 26 zahŕňajú odporúčania pre členské štáty týkajúce sa partnerstiev, zberu údajov a monitorovania, ako aj využívania finančných prostriedkov. Členské štáty by mohli posilniť existujúce partnerstvá a vyzývajú sa, aby sformalizovali protokoly pre spoluprácu medzi poskytovateľmi záruky pre mladých ľudí (vrátane inštitúcií pre vzdelávanie a odbornú prípravu) a inými sociálnymi službami (napr. starostlivosť o deti, zdravotná starostlivosť, sociálne bývanie, služby dostupnosti). Je obzvlášť dôležité, aby sa zabezpečila aktívna účasť sociálnych partnerov na všetkých úrovniach. Členské štáty sa vyzývajú, aby ďalej rozvíjali modely integrovaných služieb, ako sú jednotné kontaktné miesta, spojené riadenie prípadov alebo multidisciplinárne tímy. Členské štáty sa takisto vyzývajú, aby zlepšili údaje o udržateľnej integrácii mladých ľudí do trhu práce a skúmali potenciál rozsiahlejšieho zdieľania údajov.

V bodoch 27 až 31 sa oceňuje zámer Komisie posilniť podporu kvantitatívneho monitorovania systémov záruky pre mladých ľudí na základe spoločne dohodnutého rámca ukazovateľov, preskúmať nové možnosti, ktoré ponúkajú nadchádzajúce zlepšenia výberového zisťovania pracovných síl EÚ, a mieru podrobnosti, na základe ktorej možno hodnotiť cieľovú skupinu NEET, ako aj monitorovať realizáciu vnútroštátnych systémov prostredníctvom multilaterálneho dohľadu Výboru pre zamestnanosť v rámci európskeho semestra. Komisia sa vyzýva, aby Výboru pre zamestnanosť podávala pravidelné správy o vývoji týkajúcom sa realizácie a výsledkov systémov, podporovala snahy členských štátov o zvyšovanie informovanosti a komunikáciu, a zároveň na úrovni EÚ posilňovala šírenie výsledkov a príkladov osvedčených postupov. Osvedčené postupy pomáhajú členským štátom preberať opatrenia s preukázateľnými výsledkami.

Návrh

ODPORÚČANIE RADY,

týkajúce sa mostu k pracovným miestam – posilnenia záruky pre mladých ľudí, ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292 v spojení s článkom 149,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Európsky parlament, Rada a Komisia v novembri 2017 oznámili Európsky pilier sociálnych práv, v ktorom sa stanovuje 20 kľúčových zásad a práv na podporu dobre fungujúcich a spravodlivých trhov práce a systémov sociálneho zabezpečenia. Stanovuje sa v ňom právo na spravodlivé a rovnaké zaobchádzanie v súvislosti s pracovnými podmienkami, prístupom k sociálnej ochrane a odbornej príprave. Takisto sa v ňom uvádza, že skúšobné lehoty by mali mať primerané trvanie, a zakazuje sa v ňom zneužívanie atypických zmlúv. V zásade 4 „aktívna podpora zamestnanosti“ sa uvádza, že „mladí ľudia majú právo na ďalšie vzdelávanie, učňovskú prípravu, stáž alebo ponuku kvalitného pracovného miesta do štyroch mesiacov od straty zamestnania alebo ukončenia vzdelávania“.
- (2) V rámci usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov prijatých Radou v rozhodnutí 2019/1181 z 8. júla 2019³⁸, a najmä v usmernení 6, sa členské štáty vyzývajú, aby naďalej riešili nezamestnanosť mladých ľudí a problém mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), predchádzaním predčasnému ukončeniu školskej dochádzky a štrukturálnym zlepšovaním prechodu zo školy do zamestnania vrátane úplnej realizácie záruky pre mladých ľudí.
- (3) V odporúčaní Rady z 20. decembra 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia³⁹ sa stanovujú prvky a zásady pre potvrdzovanie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa, ktorými sa jednotlivcom umožní dať si potvrdiť svoje znalosti, zručnosti a kompetencie získané prostredníctvom neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa a získať plnú kvalifikáciu alebo prípadne čiastočnú kvalifikáciu.
- (4) V odporúčaní Rady z 19. decembra 2016 s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých⁴⁰ sa odporúča, aby dospelí ľudia s nízkou úrovňou zručností, vedomostí a kompetencií dostali príležitosť na nadobudnutie

³⁸ Ú. v. EÚ L 185, 11.7.2019, s. 44 – 45.

³⁹ Ú. v. EÚ C 398, 22.12.2012, s. 1 – 5.

⁴⁰ Ú. v. EÚ C 484, 24.12.2016, s. 1 – 6.

minimálnej úrovne gramotnosti, matematickej gramotnosti a digitálnej kompetencie v súlade s ich individuálnymi potrebami a/alebo získali širší súbor zručností, vedomostí a kompetencií.

- (5) V odporúčaní Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie⁴¹ sa členské štáty vyzývajú, aby podporovali rozvíjanie základných digitálnych zručností a zvyšovali a zlepšovali úroveň digitálnych kompetencií všetkých častí obyvateľstva.
- (6) Odporúčanie Rady z 10. marca 2014 o rámci kvality pre stáže⁴² ponúka usmernenia k poskytovaniu kvalitných stáží a zahŕňa prvky kvality, ktoré sa týkajú najmä obsahu vzdelávania, pracovných podmienok a transparentnosti v súvislosti s finančnými podmienkami a náborovými postupmi.
- (7) V odporúčaní Rady z 15. marca 2018 týkajúcom sa európskeho rámca pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu⁴³ sa stanovuje 14 kľúčových kritérií, ktoré by členské štáty a zainteresované strany mali používať na vývoj kvalitnej a účinnej učňovskej prípravy s cieľom zabezpečiť rozvoj pracovných zručností a osobnostný rozvoj učňov.
- (8) Nariadenie (EÚ) 2019/1700 Európskeho parlamentu a Rady z 10. októbra 2019⁴⁴ poskytuje spoločný rámec pre sedem dovedy nezávislých zberov údajov, medzi ktoré patrí aj výberové zisťovanie pracovných síl EÚ. Integrované európske sociálne štatistiky prinášajú podrobnejšie komparatívne údaje z celej EÚ, ktoré umožnia lepšie porozumieť prechodu mladých ľudí zo školy do zamestnania, a presnejšie zachytia ich skúsenosť s učením a prácou, ale aj ich individuálne doplnkové ukazovatele.
- (9) Európska rada vo svojom závere z 15. decembra 2016 vyzýva na pokračovanie záruky pre mladých ľudí. Rada v záveroch z 15. júna 2017 opätovne potvrdzuje, že boj proti nezamestnanosti a neaktivite mladých ľudí zostáva politickou prioritou, domnieva, že záruka pre mladých ľudí a iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí je silným podnetom na štrukturálne reformy a inováciu politík a zdôrazňuje, že oslovenie NEET si vyžaduje intenzívne a vytrvalé snahy vnútroštátnych orgánov a medziodvetvovú spoluprácu.
- (10) Európsky parlament vo svojom uznesení z 18. januára 2018 o vykonávaní iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí v členských štátoch vyzýva členské štáty, aby zaviedli vhodné a ciele informaçné stratégie na oslovenie všetkých NEET a prijali integrovaný prístup k viac individualizovanej pomoci a službám na podporu mladých ľudí, ktorí čelia viacnásobným prekážkam. Európsky parlament zdôrazňuje potrebu zlepšiť kvalitu ponúk v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a záruky pre mladých ľudí a vyzýva na budúcu diskusiu o oprávnenej vekovej skupine.
- (11) Európska zelená dohoda⁴⁵ je nová stratégia rastu EÚ, ktorej cieľom je transformovať EÚ na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje a ktoré bude mať do roku 2050 nulovú bilanciu emisií skleníkových plynov, pričom jeho rast bude oddelený od využívania zdrojov.

⁴¹ Ú. v. EÚ C 189, 4.6.2018, s. 1 – 13.

⁴² Ú. v. EÚ C 88, 27.3.2014, s. 1 – 4.

⁴³ Ú. v. EÚ C 153, 2.5.2018, s. 1 – 6.

⁴⁴ Ú. v. EÚ L 261I, 14.10.2019.

⁴⁵ COM(2019) 640 final.

- (12) Európska komisia s cieľom pomôcť napraviť hospodárske a sociálne škody spôsobené pandémiou ochorenia COVID-19, naštartovať európsku obnovu a chrániť a vytvárať pracovné miesta navrhla významný Plán obnovy pre Európu a nástroj Únie na obnovu s názvom Next Generation EU založený na využití plného potenciálu rozpočtu EÚ⁴⁶. Tieto zdroje budú kľúčové aj pri podpore krátkodobých opatrení na podporu zamestnanosti vrátane zamestnanosti mladých ľudí, ako aj investícií do dlhodobých politických reforiem týkajúcich sa trhu práce, sociálneho systému a systému vzdelávania a odbornej prípravy.
- (13) V roku 2013 počas predchádzajúcej hospodárskej recesie bola v EÚ miera nezamestnanosti mladých ľudí (od 15 do 24 rokov) 24,4 % a v niektorých členských štátoch viac ako 50 %, pričom počet osôb NEET vo veku od 15 do 24 rokov dosahoval 6,5 milióna. Ako reakcia bolo v apríli 2013 prijaté odporúčanie Rady o zavedení záruky pre mladých ľudí⁴⁷ – rozsiahly koordinovaný aktívny politický zásah do trhu práce na úrovni EÚ.
- (14) Pandémia ochorenia COVID-19 priviedla EÚ do bezprecedentnej hospodárskej recesie, ktorá pravdepodobne opäť prinesie dramaticky vysokú mieru nezamestnanosti mladých ľudí a mieru NEET. Očakáva sa, že v roku 2020 dôjde k hospodárskemu poklesu EÚ o 7,4 % a najhlbšej recesii v jej histórii, a mladí ľudia, ktorých situácia na trhu práce je už neistá, budú najviac zasiahnutí, pričom pre mladých ľudí prichádzajúcich na trh práce v tomto čase bude ťažšie zaistiť si svoju prvú prácu. Vzhľadom na súčasnú krízu je preto nevyhnutné posilniť záruku pre mladých ľudí.
- (15) Mladí ľudia môžu čeliť ťažkostiam na trhu práce, pretože prechádzajú rôznymi obdobiami života a nemajú žiadnu alebo majú len obmedzenú odbornú prax. Ako ukazujú minulé recesie, mladí ľudia sú zasiahnutí výraznejšie ako starší, skúsenejší pracujúci. Počas predchádzajúcej krízy sa nezamestnanosť mladých ľudí zvýšila zo 16,0 % v roku 2008 na 24,4 % v roku 2013, kedy dosiahla vrchol. U mladých žien je takisto vyššia pravdepodobnosť, že sa stanú neaktívne v dôsledku opatrovateľských povinností (mladé ženy, ktoré sa starajú o deti alebo závislé dospelé osoby, ako aj mladé ženy s inými osobnými alebo rodinnými povinnosťami). Opatrovateľské povinnosti ako dôvod neaktivity sa vyskytujú viac ako päťkrát častejšie u mladých žien než u mladých mužov. Môže to viesť k zväčšovaniu rozdielov v zamestnanosti žien a mužov s trvalými následkami v živote žien.
- (16) Nezamestnanosť a neaktivita mladých ľudí môže mať trvalé následky, ako je napríklad vyššie riziko budúcej nezamestnanosti, nižšia úroveň budúcich zárobkov, strata ľudského kapitálu a prenos chudoby z generácie na generáciu. Tieto účinky sa pretavujú do individuálnych ťažkostí a predstavujú priame a nepriame náklady pre spoločnosť ako celok. Takisto prispievajú k regionálnym nerovnostiam, keďže mladí ľudia napríklad nie sú schopní zabezpečiť si udržateľnú integráciu do trhu práce vo vidieckych alebo vzdialených oblastiach a snažia sa nájsť príležitosti inde.
- (17) Aktuálny vývoj, ako je automatizácia a digitalizácia výroby a služieb, naďalej pretvára svet práce. Mladí ľudia sú nadmerne zastúpení v neštandardných zamestnaniach, ako je práca pre platformy alebo jednorazová práca, v ktorých môže chýbať prístup k náležitej sociálnej ochrane. Mladým ľuďom hrozí v porovnaní s inými skupinami väčšie riziko straty práce v dôsledku automatizácie, keďže na nástupných pozíciách je zvyčajne väčší počet úloh, ktoré je možné automatizovať. Digitálne technológie

⁴⁶ COM(2020) 441 final/2; COM(2020) 456 final; COM(2020) 442 final.

⁴⁷ Ú. v. EÚ C 120, 26.4.2013, s. 1 – 6.

zároveň vytvárajú nové pracovné miesta a zvyšujú dopyt po zručnostiach potrebných na digitalizáciu v mnohých odvetviach hospodárstva.

- (18) Súčasná investícia do ľudského kapitálu mladých Európanov pomôže sociálnym trhovým hospodárstvám v Európe odolnej voči budúcim zmenám zaistiť potreby spojené s demografickými zmenami a zároveň plne využiť digitálny vek a nárast počtu pracovných miest v zelenom hospodárstve. Únia bude schopná v plnej miere zužitkovať výhody aktívnej, inovatívnej a kvalifikovanej pracovnej sily a zároveň sa vyhne príliš vysokým nákladom na mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy.
- (19) Posilnená záruka pre mladých ľudí môže prispieť k tvorbe zamestnanosti mladých ľudí vo procese zotavovania sa z hospodárskeho dosahu pandémie a pomôcť využiť príležitosti, ktoré prináša digitalizácia a zelená transformácia. Môže pomôcť zmenšiť pretrvávajúce stigmatizujúce účinky vážneho spomalenia tým, že bude podporovať firmy, aby zamestnávali nezamestnaných mladých ľudí, a poskytovať odbornú prípravu, ktorá uľahčí prepájanie nezamestnaných a neaktívnych mladých ľudí s voľnými pracovnými miestami.
- (20) Posilnená záruka pre mladých ľudí by mala zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže, a to do štyroch mesiacov po strate zamestnania alebo ukončení formálneho vzdelávania. Na dosiahnutie tejto ambície by mala poskytnúť mladým ľuďom cestu k stabilnej integrácii do trhu práce v čase krízy a zároveň oslovit' a aktivovať väčší počet mladých ľudí bez ohľadu na ich prostredie, aby sa zabezpečilo, že sa na nikoho nezabudne. Jej snahou by mala byť podpora mladých ľudí pri získavaní pracovných skúseností a rozvíjaní tých správnych zručností pre meniaci sa svet práce, najmä zručností týkajúcich sa zelenej a digitálnej transformácie. V tejto súvislosti hrá dôležitú úlohu učňovská príprava. Je potrebné zvýšiť jej ponuku a kvalitu, aby sa posilnila jej úloha vo fáze obnovy. Učňovská príprava pripravuje mladých ľudí na zamestnania, ktoré sú veľmi žiadané, a preto im ponúka cestu k stabilnej integrácii do trhu práce, a to aj na sociálnej úrovni.
- (21) V odporúčaní Rady o zavedení záruky pre mladých ľudí z roku 2013 sa členské štáty zaviazali, že zabezpečia, aby všetci mladí ľudia vo veku do 25 rokov dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže, a to do štyroch mesiacov po strate zamestnania alebo ukončení formálneho vzdelávania. Rozšírením vekového rozpätia na mladých ľudí vo veku od 25 do 29 rokov sa uznáva, že prechod zo školy do zamestnania a udržateľná integrácia do trhu trvajú dlhšie v dôsledku meniacej sa povahy práce a žiadaných zručností. Zároveň sa pripúšťa, že počas hospodárskeho poklesu spôsobeného pandemiou ochorenia COVID-19 bude viac mladých ľudí vo veku od 25 do 29 rokov nezamestnaných a títo ľudia budú potrebovať podporu. Takisto sa zosúladuje s opatreniami a programami členských štátov týkajúcimi sa mladých ľudí, ktoré sú vo všeobecnosti dostupné pre mladých ľudí vo veku od 15 do 29 rokov.
- (22) NEET sú rôznorodou skupinou. U niektorých mladých ľudí môže byť skutočnosť, že sú NEET, príznakom viacerých zakorenených nevýhod a môže naznačovať dlhodobé stiahnutie sa zo spoločnosti. Niektorí mladí ľudia sú zvlášť zraniteľní, a to napríklad z dôvodu nedostatočného vzdelania alebo odbornej prípravy, často obmedzenej sociálnej ochrany, obmedzeného prístupu k finančným zdrojom, neistých pracovných podmienok alebo preto, že sú obeťami diskriminácie. U iných predstavuje skutočnosť, že sú NEET, zvyčajne dočasný stav, keďže čelia menším prekážkam zabraňujúcim

vstupu na trh práce a nemajú žiadne prirodzené slabé miesta (napr. mladí ľudia s vysokou úrovňou zručností alebo tí, ktorí už majú značné a stále relevantné pracovné skúsenosti). V rámci posilnenej záruky pre mladých ľudí by sa malo takisto zohľadňovať to, že niektorí NEET môžu vyžadovať ľahší prístup v porovnaní s intenzívnejšími, zdĺhavejšími a komplexnejšími zásahmi, ktoré si zvyčajne vyžadujú iní, zraniteľnejší NEET, aby sa tak predišlo nerovnomernému negatívnemu dosahu na mladých ľudí.

- (23) Viac ako jeden z piatich mladých ľudí v EÚ nedosiahne základnú úroveň digitálnych zručností, pričom u mladých ľudí s nízkou úrovňou vzdelania je viac ako trikrát väčšia pravdepodobnosť, že nedosiahnu potrebnú úroveň digitálnych zručností, než u ich rovesníkov s vyššou úrovňou vzdelania⁴⁸. Keďže obnova po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 urýchľuje digitalizáciu, chýbajúce digitálne zručnosti sa stávajú kľúčovým determinantom v súvislosti so zamestnateľnosťou mladých ľudí a ich schopnosťou využiť príležitosti vyplývajúce z tohto prechodu. Cielené zvyšovanie úrovne zručností pomáha mladým ľuďom reagovať na rastúci dopyt po digitálnych zručnostiach.
- (24) Súčasťou posilnenej záruky pre mladých ľudí by malo byť prípravné školenie počas prvej fázy pred prijatím ponuky zamerané na špecifickú oblasť zručností, ako sú digitálne alebo zelené zručnosti. Takáto praktická odborná príprava môže byť krokom ku komplexnému kurzu odbornej prípravy, ukážkou zo sveta práce alebo doplnkom k absolvovanému vzdelávaniu alebo pracovnej skúsenosti pred začiatkom ponuky v rámci záruky pre mladých ľudí. Krátkodobou a neformálnou povahou sa takáto príprava, ktorou by sa nemalo predĺžiť obdobie štvormesačnej prípravnej fázy, odlišuje od ponuky.
- (25) Účinná koordinácia a partnerstvá v rôznych oblastiach politiky (zamestnanosť, vzdelávanie, mládež, sociálne záležitosti atď.) sú rozhodujúce pre zvyšovanie kvalitnej zamestnanosti, ako aj príležitostí na vzdelávanie a odbornú prípravu, učňovského vzdelávania a stáží. Integrované služby (ako napríklad jednotné kontaktné miesta alebo iné modely) ponúkajú jednoduchší prístup k službám a výhodám a dokážu mladým ľuďom s viacerozmernými problémami jednoduchšie poskytnúť flexibilné a pohotovejšie riešenia šité na mieru. Integrované služby si vyžadujú zmenu pracovnej kultúry tak, aby boli mladí ľudia stredobodom zásahov a aby sa rozbili administratívne štruktúry.
- (26) Posilnená záruka pre mladých ľudí by sa mala realizovať ako systém pozostávajúci z podporných opatrení a mala by byť prispôbena národným, regionálnym a miestnym okolnostiam. Takéto systémy by mali zohľadňovať rôznorodosť členských štátov z hľadiska miery nezamestnanosti a neaktivity mladých ľudí, inštitucionálneho usporiadania a kapacity rôznych účastníkov na trhu práce. Rovnako by mali zohľadňovať aj odlišnú situáciu, pokiaľ ide o verejné rozpočty a finančné obmedzenia z hľadiska rozdelenia zdrojov, a mal by sa nepretržite monitorovať a zlepšovať.
- (27) Podporné opatrenia možno podporiť z fondov Únie. Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí na roky 2014 – 2020 (s príspevkom EÚ takmer 9 miliárd EUR) spolu s dodatočnými investíciami z Európskeho sociálneho fondu je kľúčovým finančným zdrojom EÚ na podporu realizácie záruky pre mladých ľudí. Ako súčasť Plánu obnovy pre Európu a nástroja Next Generation EU sa prostredníctvom

⁴⁸ Ročné priemery za rok 2019 z indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI). Údaje sa týkajú vekového rozpätia od 16 do 29 rokov.

Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a REACT-EU poskytne dodatočná finančná podpora na opatrenia v oblasti zamestnanosti mladých ľudí. Tieto snahy doplní vo finančnom období 2021 – 2027 Európsky sociálny fond plus, ktorý bude podporovať celú škálu opatrení týkajúcich sa zamestnanosti, vzdelávania a odbornej prípravy v rámci posilnenej záruky pre mladých ľudí.

ODPORÚČA ČLENSKÝM ŠTÁTOM:

1. zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia vo veku do 30 rokov dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže, a to do štyroch mesiacov po strate zamestnania alebo ukončení formálneho vzdelávania v súlade so zásadou 4 Európskeho piliera sociálnych práv.

Východiskový bod pre realizáciu ponuky pre mladú osobu v rámci záruky pre mladých ľudí by mala byť registrácia u poskytovateľa záruky pre mladých ľudí.

Systémy záruky pre mladých ľudí by sa mali zakladať na nasledujúcich usmerneniach, ktoré sa skladajú zo štyroch fáz (mapovanie, oslovenie, príprava a ponuka) a sú organizované v súlade s národnými, regionálnymi a miestnymi okolnosťami, pričom sa v nich zohľadňuje pohlavie a rozmanitosť mladých ľudí, ktorým sú určené:

Mapovanie

Určenie cieľovej skupiny, dostupných služieb a potrieb zručností

2. posilniť systémy mapovania na zabezpečenie dôslednejšieho porozumenia rôznorodosti NEET vrátane dočasných NEET negatívne ovplyvnených hospodárskou recesiou, ako aj dlhodobých NEET, ktorí môžu patriť k zraniteľným skupinám;
3. mapovať dostupné služby pre potreby rôznych foriem podpory s použitím miestnych prognóz zručností (napr. na základe informácií o pracovnom trhu vo forme veľkých dát) s cieľom identifikovať zručnosti, ktoré si vyžaduje pracovný trh, s osobitným zohľadnením špecifik regionálneho trhu práce a prekážok, ktorým čelia mladí ľudia žijúci vo vidieckych, vzdialených alebo znevýhodnených mestských oblastiach;

Umožnenie prevencie pomocou systémov sledovania a včasného varovania

4. posilniť systémy včasného varovania a kapacity sledovania s cieľom identifikovať tie osoby, ktorým hrozí, že sa stanú NEET, a zároveň prispievať k predchádzaniu predčasnému ukončeniu školskej dochádzky a odbornej prípravy (napr. prostredníctvom flexibilnejších vzdelávacích dráh a vyššej miery učenia sa na pracovisku) v spolupráci so vzdelávacím sektorom, s rodičmi a miestnymi komunitami, ako aj so zapojením služieb politiky v oblasti mládeže, sociálnych služieb a služieb v oblasti zamestnanosti;

Oslovenie

Zvyšovanie informovanosti a zameranie komunikácie

5. využívať moderné a miestne informačné kanály prispôsobené mladým ľuďom a zamerané na činnosti zvyšovania informovanosti v skupinách dočasných aj dlhodobých NEET využívaním online a offline príležitostí, a zároveň zabezpečiť zapojenie mladých ľudí a miestnych mládežníckych organizácií;
6. používať rozpoznateľný vizuálny štýl pri každej komunikácii, ktorý je v prípade potreby založený na usmerneniach sprístupnených Komisiou, a zároveň zlepšovať dostupnosť jednoducho zrozumiteľných informácií o všetkých druhoch dostupnej

podpory, napríklad prostredníctvom jedného webového portálu v jazyku(-och) danej krajiny;

Intenzívnejšie oslovovanie zraniteľných skupín

7. viac sa zamerať na dlhodobých NEET (napr. osoby, ktoré patria do zraniteľných skupín vrátane osôb s telesným postihnutím) prostredníctvom osobitne školených mediátorov a doplnkových stratégií, ako sú práca s mládežou, mladí „ambasádori“ a spolupráca s partnermi, ktorí sú v kontakte s mladými ľuďmi (špecifických skupín). V prípade osôb, ktoré je najťažšie osloviť, preskúmať koordináciu s poskytovaním výhod, ako aj použitie mobilných jednotiek;

Príprava

Využívanie nástrojov na profilovanie pri vypracúvaní prispôbených individualizovaných akčných plánov

8. zlepšiť nástroje a postupy na profilovanie a preverovanie s cieľom zosúladiť potreby a reakcie prijatím viacrozmerného rodovo citlivého prístupu k profilovaniu a preverovaniu zohľadňujúcich preferencie a motiváciu, prekážky a nevýhody, ako aj dôvody nezamestnanosti alebo neaktivity mladých osôb;
9. zabezpečiť, aby poskytovatelia záruky pre mladých ľudí mali náležité personálne kapacity a špeciálne školených zamestnancov na obsluhu a zlepšovanie nástrojov na profilovanie a preverovanie, ako aj na vypracúvanie individualizovaných akčných plánov, ktoré zohľadňujú potreby a reakcie zamerané na predmetnú osobu;

Poskytovanie poradenstva, profesijnej orientácie a mentorstva

10. zintenzívniť prípravnú fázu pomocou poradenstva, profesijnej orientácie a mentorstva zameraných na predmetnú osobu a poskytovaných skúsenými poradcami, ktoré odzrkadľujú potreby daného jednotlivca a náležite zohľadňujú rodové vychýlenie a iné formy diskriminácie. Pripraviť osoby NEET na meniacu sa povahu práce, či už prostredníctvom kariérneho poradenstva alebo podnikateľskej podpory, a zároveň zaviesť individuálnu podporu, motivačnú prácu, obhajobu a/alebo partnerskú podporu pre osoby patriace dlhodobo do skupiny NEET;
11. umožniť celostnejší prístup k poradenstvu, profesijnej orientácii a mentorstvu odporúčaním mladých ľudí partnerom (napr. inštitúcie vzdelávania a odbornej prípravy, sociálni partneri, mládežnícke organizácie, ako aj podporná práca s mládežou a sociálne služby), ktorí im môžu pomôcť prekonať prekážky v súvislosti so zamestnanosťou;

Zlepšovanie digitálnych zručností prostredníctvom prípravných školení

12. ohodnotiť digitálne zručnosti všetkých osôb NEET, ktoré sa zaregistrujú v systéme záruky pre mladých ľudí, pomocou európskeho rámca digitálnych kompetencií (DigComp) a dostupných nástrojov na (seba)hodnotenie, čím sa zabezpečí, aby bola na základe identifikovaných nedostatkov všetkým mladým ľuďom ponúknutá špecializovaná odborná príprava na zlepšenie digitálnych zručností;
13. zabezpečiť potvrdzovanie a uznávanie (neformálnych a informálnych) vzdelávacích výstupov z prípravných školení využívaním opatrení zameraných na potvrdzovanie zakotvených v systémoch vzdelávania a odbornej prípravy, existujúcich nástrojov, ako je Europass, ako aj mikrocertifikátov s cieľom umožniť modulárnejší prístup k zhromažďovaniu vzdelávacích výstupov;

Hodnotenie, zlepšovanie a potvrdzovanie iných dôležitých zručností

14. zabezpečiť, aby prípravná fáza umožnila zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu v oblasti zelených zručností, podnikateľských zručností a zručností v oblasti riadenia kariéry s použitím existujúcich rámcov kompetencií, nástrojov na (seba)hodnotenie a nástrojov na potvrdzovanie, ktoré pomôžu mladým ľuďom využívať príležitosti v rozvíjajúcich sa sektoroch a pripraví ich na potreby meniaceho sa trhu práce;

Ponuka

Zabezpečenie fungovania stimulov pre zamestnanosť a startupy počas hospodárskej recesie

15. používať ciele a dobre navrhnuté stimuly pre zamestnanosť, ako napríklad dotácie na mzdy, dotácie na nábor nových pracovníkov, zníženie nákladov na sociálne zabezpečenie, daňové úľavy alebo dávky pre osoby so zdravotným postihnutím, ako aj stimuly pre startupy s cieľom vytvoriť kvalitné príležitosti na udržateľnú integráciu mladých ľudí do trhu práce;

Zosúladenie ponúk s existujúcimi štandardmi na zabezpečenie kvality a rovnosti

16. zosúladiť ponuky pracovných miest s príslušnými zásadami Európskeho piliera sociálnych práv a zároveň zabezpečiť právo na spravodlivé a rovnaké zaobchádzanie v súvislosti s pracovnými podmienkami, prístupom k sociálnej ochrane a odbornej príprave, primeraným trvaním skúšobných lehôt a so zákazom zneužívania atypických zmlúv;
17. uľahčiť návrat mladých ľudí k vzdelávaniu a odbornej príprave diverzifikovaním ponuky ďalšieho vzdelávania (napr. prostredníctvom flexibilných vzdelávacích dráh, učenia sa na pracovisku, premostňujúcich programov a programov druhej šance) so zabezpečením potvrdzovania neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa;
18. zintenzívniť podporu učňovskej prípravy a zabezpečiť, aby ponuky spĺňali minimálne štandardy stanovené v európskom rámci pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu;
19. zabezpečiť, aby stáže spĺňali minimálne štandardy stanovené v rámci kvality pre stáže;

Poskytovanie podpory po nástupe do zamestnania a spätnej väzby

20. rozšíriť nepretržitú podporu po nástupe do zamestnania s cieľom prispôbiť individualizované akčné plány tam, kde je to potrebné, s využitím príležitosti na spätnú väzbu po nástupe do zamestnania, aby sa zaistilo, že poskytnutá ponuka bola kvalitná;

Prierezové faktory

Mobilizovanie partnerstiev

21. posilniť partnerstvá na všetkých administratívnych úrovniach medzi poskytovateľmi záruky pre mladých ľudí a príslušnými zainteresovanými stranami, ako sú zamestnávateľia, inštitúcie vzdelávania a odbornej prípravy, sociálni partneri, pracovníci s mládežou, poskytovatelia činností v oblasti solidarity a občianskych aktivít, mládežnícke organizácie a iné organizácie občianskej spoločnosti; formalizovať protokoly pre spoluprácu medzi poskytovateľmi záruky pre mladých ľudí a inými sociálnymi službami (napr. starostlivosť o deti, zdravotná starostlivosť, sociálne bývanie, služby dostupnosti);

22. podporovať ďalší rozvoj modelov integrovaných služieb, ako sú jednotné kontaktné miesta, spojené riadenie prípadov alebo multidisciplinárne tímy, ktoré posilňujú partnerstvá a poskytujú mladým ľuďom jednotné kontaktné miesto;

Zlepšovanie zberu údajov a monitorovania systémov

23. zintenzívnenie snáh o obohatenie nadväzujúcich údajov posilnením systémov, ktoré umožňujú sledovanie mladých ľudí po prijatí ponuky, ako aj po skončení ponuky s cieľom monitorovať dlhodobú udržateľnú integráciu do trhu práce;
24. podporovať rozsiahlejšie zdieľanie údajov týkajúcich sa sledovania a profilovania a nadväzujúcich údajov medzi partnermi záruky pre mladých ľudí pri dodržaní pravidiel o ochrane údajov s cieľom zlepšiť podporu, čo má osobitný význam pre úspech zásahov zameraných na zraniteľných NEET;

Plné a optimálne využívanie finančných prostriedkov

25. venovať náležité vnútroštátne zdroje na vykonávanie opatrení politiky predložených v rámci posilnenej záruky pre mladých ľudí, aby sa zabezpečilo, že sú zacielené na individuálne potreby ktoréhokoľvek mladého človeka;
26. plne a optimálne využívať súčasné nástroje EÚ v rámci politiky súdržnosti, najmä iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí, ESF a EFRR (2014 – 2020) a mobilizovať značnú časť dodatočných finančných prostriedkov poskytnutých v rámci REACT-EU, ako aj ESF+ a EFRR (2021 – 2027) s cieľom podporovať zamestnanosť mladých ľudí, prechádzať nezamestnanosti a neaktivite mladých ľudí a uskutočňovať príslušné politické reformy;
27. využiť plný potenciál doplnkového financovania z vnútroštátnych zdrojov spolu s inými zdrojmi financovania EÚ, ktoré by mohli prispieť k vykonávaniu záruky pre mladých ľudí, a to najmä z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, EPFRV, Programu InvestEU, AMIF a programu Erasmus+.

TÝMTO VÍTA ZÁMER KOMISIE:

Zlepšovanie zberu údajov a monitorovania systémov

28. naďalej podporovať kvantitatívne monitorovanie systémov záruky pre mladých ľudí na základe spoločne dohodnutého rámca ukazovateľov a navrhovať úpravy tam, kde je to vhodné, vzhľadom na súčasné odporúčanie Rady;
29. zlepšovať od roku 2022 mieru podrobnosti hodnotenia cieľovej skupiny NEET a využívať pritom zlepšenia výberového zisťovania pracovných síl EÚ zavedené nariadením (EÚ) 2019/1700;

Monitorovanie realizácie

30. monitorovať realizáciu systémov záruky pre mladých ľudí v súlade s týmto odporúčaním prostredníctvom multilaterálneho dohľadu Výboru pre zamestnanosť v rámci európskeho semestra;
31. pravidelne spolupracovať s členskými štátmi v kontexte európskeho semestra s cieľom zabezpečiť monitorovanie nepretržitého vnútroštátneho investovania do politík a programov zameraných na zamestnanosť mladých ľudí; v prípade potreby predkladať členským štátom odporúčania pre jednotlivé krajiny;
32. pravidelne podávať Výboru pre zamestnanosť správy o vývoji v oblasti realizácie a výsledkov systémov záruky pre mladých ľudí;

Zvyšovanie informovanosti a zameranie komunikácie

33. posilňovať snahy členských štátov o zvyšovanie informovanosti a komunikáciu a prehľbovať šírenie výsledkov a príkladov osvedčených postupov medzi členskými štátmi.

Odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí sa zrušuje.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*